HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ואימא שנה. שלריכה למלאות דפעמים ל)יהיה שנ"ג ופעמים שנ"ד ופעמים שנ"ה: **מי מנינן.** שנה לימים ב)הכא כתיב עד מלאת (ג) ימי חדש הוא דמנינן לימים ומשום הכי אמרינן דבשלשים של חדש אייתי קרא אבל לא לשנה שאין מונין לה לימים אלא לחדשים: **מתני' אמר הריני נזיר אחת קטנה.**

לא תהא פחותה משלש' יום (ג) ואפילו אמר הריני נזיר יום אחד הרי זה נזיר ל' יום לפי שאין נזירות פחותה משלשים. או שאמר הריני נזיר אחת גדולה אפילו אמר שתהא גדולה מכאן ועד סוף העולם הרי זה אינו נזיר אלא שלשים יום כדאמר בגמ' דאי אמר הכי משמע דאמר אריכא עליה הדא נזירות דשלשים ג)כמכאן עד סוף העולם: **גמ' ד)אם יש מהלך עד אותו מקום פחות משלשים יום הרי זה נזיר שלשים יום.** דלעולם אין נזירות פחות משלשים. ואם יש משם עד מקום פלוני יותר ממהלך ל' יום כגון ארבעים יום או נ' יום הרי זה נזיר כמנין הימים דהוי כמהלך דאמר הריני נזיר עד מ' יום או עד נ': **ואמאי אימא הכא נמי.** כי אמר מיכן ועד מקום פלוני ה) דמשמע כמהלך דאמר אריכא לי הדא מילתא דנזירות דשלשים יום כמהלך נ' דמכאן ועד מקום פלוני: **אמר** ו)**רבא.** התם ליכא למימר הכי דכשהחזיק בדרך כבר עסקינן דהואיל והחזיק בדרך וקאמר מכאן ועד מקום פלוני מוכחא מילתא דאדעתא דליהוי נזיר כל זמן שיהא בדרך קאמר ועוד כיון דהחזיק בדרך ליכא למימר דאריכא ליה מילתא ז)כמכאן ועד מקום פלוני דלא חזינן ח)דלא אריכא ליה דרך דהחזיק בדרך כבר: וקפריך אמתני' גופא דמכאן ועד מקום פלוני **ולהוי כל פרסה ופרסה.** חד נזירות דדלמא האי דקאמר מכאן ועד מקום פלוני כל מנין פרסאות ט)מכאן ועד מקום פלוני קבל עליו נזירות של (ד) י)שלשים ויהא מגלח בסוף כל שלשים יא)ויהא שלשה בהמות ואי הוה עד התם מאה פרסאות ליהוי נזיר מאה נזירות: **וליהוי כל אוונא ואוונא.** דאריכא ממקום פלוני עד כאן כאילו קבל עליה חדא נזירות לכל אוונא דאי הוו עשריס של שלשים דמילתא דעבידא היא דמנו אינשי אווני כמה אוונות יש מכאן ועד מקום פלוני דבכל מקום מנו אווני מחוז של כרך שכולן מצויין לכרך ולשם הסר תדיר ולשם פורעין המס. ואוונא לועזין בני אדם קונטריד"א וכמו תאמת שילה (יהושע ט"ז) וכמו תאמתם מי ישיבנה (ירמיה ג') יב)**מי לא אמן.** בכי האי גוונא: **הריני נזיר כעפר הארץ וכשיער ראשי הרי** יג)(ה) **נזיר לעולם.** ומגלח אחת לשלשים יום דמשמע דאמר הרי עלי נזירות כמנין שיער ראשי יד)**כל מילתא דאיש ביה קיצותא.** כגון מכאן עד מקום פלוני לא קתני דליהוי כמאן דמקבל עליה חדא נזירות הרבה ולכך מגלח אחת לשלשים אבל יב)אוונא ופרסי ליכא למימר הכי דהא ליתנהו מובדלות זו מזו דסדנא דארעא חד הוא איכא למימר חד נזירות אריכתא קיבל עליו כשיעור הימים ממיכן עד מקום פלוני: **גבי יומי נמי.** כי אמר כמכאן עד מקום פלוני אימא נמי כמנין הימים קיבל עליו נזירות של כא)(ו) שלשים דהא יומי מיפסקי מהדדי דלכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד: **תסם.** דכתיב קרא יום אחד לאו משום כב)דאיפסקו מהדדי אלא האי דקאמר שהוא יום אחד כג)דקיימא לן דלילא ויומא חד הוא שהלילה הולכת אחר היום ולעולם לא מיפסקי מהדדי ומשום הכי ליכא למימר כדאמרינן אלא חדא נזירות אריכתא כמיכן ועד מקום פלוני קיבל עליו: **רבא אמר נמה לך לאקשויי כולי האי שאני תסם.** טעמא מאי אמר כמ"ד אריכא לי מילתא (ו) כד)מיכן ועד סוף העולם ואינו מזיר אלא שלשים דהא דקאמר אחת דמשמע חדא נזירות היא בלבד הוא דקאמר והואיל דקאמר חדא לא אפשר דלא כה)אמרינן דהכי משמע האי דקאמר מיכן ועד סוף העולם (ח) כו)אבל היכא דקאמר מיכן ועד מקום פלוני ולא אמר אחת לא אפשר דאמינא לך דקביל עליוהי בציר כז)דמהלך הימים דאיכא מאותו מקום עד לאותו מקום פלוני: **מתני' אמר הריני נזיר ויום אחד.** (ט) נזיר שתי נזירות דכיון דאמר הריני חיילא עליה נזירות דאמר כח)יום אחד או שעה אחת או אחת ומחצה שבנזירות חיילא עליה נזירות שניה וחייב כט)ד' אמר הריני נזיר שלשים ואחד או שלשים ושתים (י) כיון שפירש אינו נזיר שתים אלא כמנין הימים שקבל עליו: **גמ' נמה לי למיפנא כל הני.** ליתני חדא ומינה ידענא לאחריני: **לריכי.** דאי הוה תני הריני נזיר ויום אחד הוה אמינא הכא הוא דאמרינן דמחייב בשתי נזירות דכי אמר הריני נזיר חיילא עליה נזירות ל) והאי דהדר ואמר ויום אחד אדעתא דנזירות אחריתי קאמר ליה לפי שאין נזירות ליום אחד דהוי כמאן דאמר הריני נזיר יום אחד דחיילא לא) עליה נמי נזירות שלשים: **אבל כי אמר הריני נזיר ושעה אחת.** אימא דתיהוי כמ"ד שלשים ואחד קמ"ל: **ואי**

ואימא שנה. דיש שניס מלאים ומרובים בימים כשהחדשים מלאים ויש פחותין כשהם חסרים: **שנים** מי מונין לימים. בתמיה א) (ושיטה הוא וכו') : חדשים אתה מחשב לשניס. וכשהן מעברין מוסיפין חדש ולא ימים כ' או ט"ו והכא כתיב עד מלאת הימים הלכך ודאי בחדש מיירי: **הריני** נזיר אחת גדולה הריני נזיר אחת קטנה. כלומר לא שנא כי אמר גדולה ולא שנא כי אמר קטנה ואפילו אמר מכאן ועד סוף העולם לא הוי נזיר אלא שלשים יום וגדולה דקאמר כלומר גדול עלי הנזירות דטריחא עלי או קטנה כלומר דלא טריחא עלי כלל: אפי' מכאן ועד סוף עולם. [1] בגמרא מפרש דטריחא ואריכא לי מלתא כמכאן ועד סוף העולם: **ואמאי** והא מכאן ועד סוף העולם קאמר. פירוש וליהוי נזיר לעולם ומשני הכי קאמר הריני[2] כלומר אריכא לי האי מילתא כו' לעולם[3] חד נזירות קביל עליה לקולא דהכי משמעו טפי דאם הוא ר"ל מכאן ועד סוף העולם היה לו להזכיר מנין סוף העולם דידוע הוא שפיר דהעולם יש בו חמש מאות[4] מהלך והיה לו לומר חמש מאות שניס ולפיכך אזלינן לקולא כ"ג: **מכאן** ועד מקום פלוני אומדים כמה ימים פחות משלשים יום נזיר שלשים יום. פי' דלא גרע מקיבל נזירות יום אחד דהוי נזיר שלשים יום ואם לאו נזיר כמנין הימים אין זה כ"ל ומאמאי אריכא לי מילתא כמכאן ועד מקום פלוני ולא יהיה אלא ל' יום ואפילו יהיה נ' יום עד מקום פלוני [ומשני] כשהחזיק בדרך וקבל עליו דמסתמא מפני הוצאי הדרך קבל עליו נזירות להגלל מסכנת הדרך לסך מהלך הימים עד מקום פלוני: ולהיות

ראשון הגון. והתניא בניחותא הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם ה"ז נזיר עולם בין שאמר הריני נזיר כל ימי חיי בין שאמר הריני נזיר עולם הוא נזיר עולם ומיקל בתער ומביא קרבן משום דלית ליה קיצותא ק' שנה או אלף שנים אע"ג דלא יאריך כל כך ימים כיון דאית ליה קצותא הוא נזיר לעולם ואינו מגלח כל ימי חייו ולא אמרינן חדא נזיר' קיבל עליו: שאני שערות הואיל ומובדלות זו מזו. הלכך אמרינן דנזירות כמנין שערות קבל עליו אבל מכאן ועד מקום פלוני סדנא דארעא חד הוא ופריך יומי נמי מובדלים זה מזה והו"ל למימר דבמנין ימים קבל עליו שאני התם דקתני הריני נזיר אפיכרא [קמייתא] קאי דפריך והא עד סוף העולם קאמר ומשני דהא דקתני ברישא א' גדולה ואחת קטנה אחת קאי נמי אסיפא דקאמר הריני נזיר אחת מכאן ועד סוף העולם הלכך נזיר אחת קבל עליו אלא דאריכא ליה מלתא כמכאן ועד סוף העולם: הריני נזיר ויום אחד הריני נזיר ושעה אחת הריני נזיר א' ומחצה ה"ז נזיר שתים [כאחד] מאלו (הנזירות) הלשונות שאמר קיבל עליו ב' נזירות ומגלח לסוף שלשים ונוהג נזירות אחרת דכיון דאמר הריני נזיר קבל עליו נזירות אחד וכי אמר תו ביום אחד הרי יש כאן נזירות אחרת דאין נזירות פחות מל' יום וכאילו אמר הריני נזיר ל' יום דיום א' חשוב כל'

ולי

ל) וכן פרש"י במגילה דף ה. ב) מסוף לשון רבינו כאן נראה דגרסים ולהוי כל יומא ויומא חד מזיר ול"ש.

מסורת הש"ס

ל) [עי' היטב מגילה ה.], ב) [לקמן ח.], ג) לקמן ח., ד) [מוסיפתא פ"ל לקמן ח.], ה) כס"ל: ושעה אחת, ו) שנה הוא ש"ב חדש כנ"ל וי"ג ופשוטה הוא ש"ב,

נוסחת הריב"ן

ל) ימיה: ב) שנה לימים דכתיב קרא עד מלאת הימים דחדש הוא דמנינן לימים כו': ג) מכאן: ד) אומדים אם יש: ה) דלא בעי לקבל עליה כמנין הימים אלא עד ל' יום בלבד ואפי' דקאמר מכאן ועד מקום פלוני דמשמע כמ"ד כו': ו) רבה: ז) מכאן: ח) (דלא אריכא ליה דרך) ליתא בכ"י: ט) שמכאן: י) של שלשים שלשים: יא) שלשים ושלשים: יב) דמי לא תנן: יג) הרי זה מזיר: יד) אוזני כפרים דהכי מסקינן ליה בגבא מציעא: טו) מלאת כו': טז) מכאן ועד מקום פלוני דמי: יז) ופאילו אמר כו': יח) כמוף כל שלשים: יט) ויהא: יט) רבא אמר: כ) גבי אווני ופרסי: כא) של שלשים שלשים: כב) דמפסקו: כג) דקמ"ל לדיליה: כד) כמכאן: כה) אמינא: כו) כמ"ד אריכא לי הא מלתא כמכאן ועד סוף העולם אבל כו': כז) דמנין מהלך: כח) ויום ל' או ושעה אחת או ומחצה: כט) ומחיי: ל) אפיקים דאפילו נמלן דאמר הריני מזיר שעה אחת אין נזירות פחות משלשים יום אבל אמר הריני אמר כו': לא) ואסור: לב) ליתא בכ"י: לג) נמי עליה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אין זה מזיר עולם (אלא מזיר לעולם) תא"מ וכ"ג זו היא גי' רש"י אבל מדברי הרמב"ם ס"ג דמזיר מבואר דל"ג ליה: (ב) רש"י ד"ה מי מנינן וכו' מלאת הימים חדש: (ג) ד"ה אמר וכו' דאפילו אמר וכו' פחותה מל' יום או: (ד) ד"ה וקפריך וכו' של שלשים שלשים ויהא: (ה) ד"ה הריני וכו' הרי זה מזיר: (ו) ד"ה והתניא מה"ד קונטריד"א: (ז) ד"ה רבא אמר וכו' שאני התם כו' טעמא וכו' כמכאן ועד כו' חדא מזירות בלבד הוא כנ"ל ותיבת היא נמחק: (ח) בא"ד ועד סוף העולם כמכאן ועד סוף העולם אבל היכא: (ט) ד"ה אמר הריני מזיר ויום אחד נדר שתי מזירות וכו' או אחת ומתלה דקאמר ועוד מחצה שבנזירות חיילא עליה נזירות שניה וחייב שתים דכי אמר הריני:

הגהות התוספות

1. ל"ל העולם. 2. ל"ל הריני כמכאן. 3. ל"ל ולעולם. 4. ל"ל חמש מאות שנה.

פי' הרא"ש

ואימא שנה. שפעמים צריכין למלאות חסרון השנה בימים יש פעמים השנה היא שנ"ג ימים ופעמים שנ"ד ופעמים שנ"ה והוה מצי לשנויי תפשת מרובה לא תפשת שנה מי מנינן לימים אין משלימין השנה בימים כי החדש פעמים ממלאין אותו ופעמים מחסרין ומתוך זה יגיעו ימי השנה לשנ"ג או לשנ"ד או לשנ"ה אבל משלימים אותה בחדש שפעמים מעברין אותה ומוסיפין עליה חדש כדאמרי רבנן התם דקסברי דחדשים אתה מונה להשוות שנת הלבנה לשנת החמה וממתינים עד שיגיע מותר ימי החמה על ימי הלבנה לחדש אחד ומוסיפין חדש א'. ואי אתה מונה בכל שנה ימים להוסיפן על שנת הלבנה להשוותן לשנת חמה. א"נ חדשים אתה מונה לשנה שפעמים יש בשנה שתים עשרה חדשי' ופעמי' י"ג ל) ואם אמר קונם פירות האלו עלי שנה מונה מחדש שעומד בו עד חדש זה לשנה האחרת בין שהיא פשוטה בין שהיא מעוברת ואינו מונה ימים לשנה להוסיף על יב"ח עד שס"ה ימים: ואמאי והא עד סוף העולם קאמר ומשמע שקיבל עליו נזירות עד סוף עולמו: אריכא לי כו'. נזירות אחת שקבלתי עלי כבר עלי ודומה לי כאילו הוא עד סוף העולם וכיון דמצינא לתרוצה בבוריה הכי הוה דסתם עולם אם יש עד אותו מקום פחות ממהלך ל' יום אין נזיר פחות ל' יום ואם יש יותר הרי הוא נזיר כמנין הימים: הכא נמי אריכא לי מלתא נזיר' שקבלתי עלי נראה לי ארוך וכבד כמכאן ועד מקום פלוני: שהחזיק בדרך ומסתמא כדי להשמר מסכנת הדרך קיבל עליו נזירות כמנין ימי הדרך:

עין משפט
נר מצוה

לד א מיי' פ"ז מהלכות קדוש החדש הל' ב:
לה ב מיי' פ"ג מהל' מזיר הלכה ג ע"ש ג' מהל' מזיר הלכה ג ע"ש ד' מיי' שם הלכה ה:
לו ד מיי' שם הלכה ה:
לז ה מיי' שם הלכה יא:
לח ו מיי' שם הלכה ח:

תורה אור השלם

1. הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה:
שמות יב ב
2. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד:
בראשית א ה

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) בתוס' ד"ה שנים מי מונין לימים בתמיה (ושיטה הוא וכו') נ"ג ושיטת הוא כנ"ל ועי' ל"מ:

לעזי רש"י

קונטריד"א. חבל ארץ.

מוסף רש"י

מנין שאין מונין ימים לשנים. כגון דאמר קונם יין שאני טועם לשנה, מונה ל"ב חדש מיום ליום, ואם נדר בחלב בינסן אסור עד אחד בינסן דכשער ראשי קא סמיך ונטר ליאתחויי עד קושיא דבסמוך: להוי כל ב) אוונא ואוונא חד נזיר דנהי דלא מנו פרסי מ"מ מנו שיעור מהלך הימים ונימא שקיבל עליו נזירות כמנין הימים הריני נזיר כשער ראשי ה"ז נזיר עולם שקבל עליו נזירות כמנין שער ראשו ומגלח כל ל' יום ומביא קרבנותיו: כל מלתא דאית ליה קיצותא לא קתני. דבר שיש לו קצבה כמו מכאן עד מקום פלוני לא אמרי' שיקבל עליו נזירות כמנין הימים שמכאן עד אותו מקום אבל שער ועפר וחול דבר שאין לו קצבה אין לומר שיקבל עליו נזירות א' כמנינן כי אין להם מנין הלכך ודאי חילוק נזיר יש כאן לכל א' נזירות א' וי"מ דאמתני' דמכאן ועד סוף העולם קא פריך דינמא דקיבל עליו נזירות במנין פרסאות או מהלך ימים כמכאן ועד סוף העולם ומפ' דאית ליה קיצותא דמהלך ת"ק שנה הוא העולם ולשון

פי' הרא"ש (המשך)

ולימא כל פרסה ופרסה הוי נזיר אמכאן ועד מקום פלוני קפריך דינמא דקיבל עליו מנין נזירות דמנין פרסאות עד מקום פלוני ואמתני' דכשער ראשי קא סמיך ונטר ליאתחויי עד קושיא דבסמוך: להוי כל ב) אוונא ואוונא חד נזיר דנהי דלא מנו פרסי מ"מ מנו שיעור מהלך הימים ונימא שקיבל עליו נזירות כמנין הימים הריני נזיר כשער ראשי ה"ז נזיר עולם שקבל עליו נזירות כמנין שער ראשו ומגלח כל ל' יום ומביא קרבנותיו: כל מלתא דאית ליה קיצותא לא קתני. דבר שיש לו קצבה כמו מכאן עד מקום פלוני לא אמרי' שיקבל עליו נזירות כמנין הימים שמכאן עד אותו מקום אבל שער ועפר וחול דבר שאין לו קצבה אין לומר שיקבל עליו נזירות א' כמנינן כי אין להם מנין הלכך ודאי חילוק נזיר יש כאן לכל א' נזירות א' וי"מ דאמתני' דמכאן ועד סוף העולם קא פריך דינמא דקיבל עליו נזירות במנין פרסאות או מהלך ימים כמכאן ועד סוף העולם ומפ' דאית ליה קיצותא דמהלך ת"ק שנה הוא העולם ולשון